

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola SLUNÍČKO, Žamberk, okr. Ústí nad Orlicí

náměstí Generála Knopa 433, 564 01 Žamberk

Identifikátor školy: 600 103 633

Termín konání inspekce: 19. - 24. květen 2004

Čj.:	J5-1030/04-1006
Signatura:	oj5ax144

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu mateřské školy
- ❖ materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu mateřské školy
- ❖ průběhu a výsledků výchovně vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola (MŠ) má 4 třídy s celodenním provozem. Od 1. ledna 2003 je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Město Žamberk, Masarykovo náměstí 166, 564 01 Žamberk. Kapacita MŠ dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je 104 míst. K docházce ve školním roce 2003/2004 je přijato 98 dětí ve věku od 3 do 7 let, z toho 9 dětí má odklad školní docházky (OŠD), 2 děti jsou integrovány se zdravotním postižením. Věková struktura dětí je ve třídách heterogenní.

MŠ realizuje vlastní školní vzdělávací program „Zdravá mateřská škola“ (dále školní program).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHEDEM K REALIZOVANÉMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU MŠ

V MŠ pracuje 8 pedagogických pracovníků odborně a pedagogicky způsobilých. Jedna učitelka je logopedickou asistentkou a provádí v MŠ logopedickou prevenci. Kromě jedné pedagogické pracovnice, která je přijata na zástup za dlouhodobě nemocnou učitelku, mají všechny ostatní pracovní smlouvy na dobu neurčitou.

Organizace a pravidla provozu MŠ jsou stanoveny v několika dokumentech. Obsahují značné množství informací, některé nepřesné, neaktualizované. Organizační pravidla či vymezení kompetencí se vyskytují ve dvou i třech podobných vyhotoveních, což způsobuje nepřehlednost. Podklady k jejich tvorbě jsou převzaty z komerčních nabídek bez úpravy pro konkrétní podmínky této MŠ.

Pedagogický kolektiv se schází k poradám pravidelně. Předem je stanoven plán stěžejního obsahu, který je zaměřený na pedagogickou problematiku. Dle zápisů se však na poradách projednávají především organizační záležitosti školy. I když je plánováno provádět průběžně vyhodnocování naplňování cílů školního programu, není o tom v zápisech zmínka. Zápisy jsou bez závěrů, bez dohodnutých postupů či pravidel. Ani z cílů hospitační činnosti, která je prováděna pravidelně, ani z využívání jejich zjištění nevyplývá záměrnost v odborném vedení učitelů.

K dalšímu vzdělávání je využívána nabídka Pedagogického centra v Pardubicích a jeho okresní pobočky. Učitelky mají k dispozici informační zpravodaj, z kterého si vybírají semináře samy podle svého zájmu. Ředitelka má přehled, jakých akcí se učitelky účastní, zaměření jejich dalšího vzdělávání neusměřňuje.

Pro hodnocení pracovníků jsou zpracována kritéria, která sledují především kvalitu výchovně vzdělávací činnosti.

Personální podmínky jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÉMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU MŠ

MŠ je umístěna v rozlehlé budově společně s dalšími školskými zařízeními - školní družinou a školní jídelnou, jejichž zřizovatelem je též Město Žamberk. Dvě třídy se nacházejí v I. a další dvě ve II. poschodí. Každá má samostatné sociální zařízení. Stálá ložnice je jen u jedné třídy, jinak jsou k odpolednímu odpočinku v ostatních třídách rozkládána lehátka. V blízkosti budovy se nachází školní zahrada. Vybavená je kovovými i dřevěnými průlezkami a pouze jedním pískovištěm. Sortiment a množství drobných hraček a pomůcek pro pobyt venku je dostačující.

Třídy jsou nově vybaveny dětským nábytkem (kuchyňky, sedací soupravy). Staršího data jsou dětské stoly a židle, některé již nesou viditelné stopy opotřebovanosti. Navíc jejich výška neodpovídá antropometrickým požadavkům vzhledem k heterogennímu věkovému složení dětí ve třídách.

Hraček, stavebnic, učebních pomůcek a materiálu má MŠ dostatečné množství, jsou rozmanité, pravidelně doplňované a obměňované. Zastoupeny jsou i konstruktivní stavebnice větších rozměrů (Polikarpova a Očenášková), dále moderní pomůcky k rozvoji jemné motoriky a zručnosti. Každá třída má své vybavení pro tělesnou výchovu, dále knihovnu s dětskou a odbornou literaturou. Klavíry jsou v MŠ dva, do dvou tříd byly zakoupeny přenosné varhany. MŠ má kvalitní vybavení audiovizuální technikou - televizi, video, CD přehrávače, počítač pro děti aj.

Efektivní využívání materiálního vybavení zařízení je sledováno průběžně při kontrolní činnosti ředitelky.

Materiálně technické podmínky MŠ jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MŠ

Realizace výchovně vzdělávacího programu

MŠ má zpracován vlastní školní vzdělávací program s názvem „Zdravá mateřská škola“, který byl přijat jako závazný dokument pro výchovně vzdělávací práci pro školní rok 2002/2003. Jeho časová platnost není vymezena. Pro školní rok 2003/2004 byl doplněn o nové pedagogické záměry. V dlouhodobých cílech je preferována podpora zdraví, zdravého způsobu života, tvorba podmínek pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu.

Výchovně vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

MŠ vede o průběhu výchovně vzdělávací činnosti pedagogickou dokumentaci. Realizované výchovně vzdělávací aktivity jsou zaznamenávány do Přehledu výchovné práce. Povinnou dokumentaci škola vede v souladu s právními předpisy. Evidence dětí obsahuje údaje o přijetí a průběhu pobytu dítěte v MŠ.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Probíhající proces vnitřní evaluace a hodnocení má určité nedostatky. MŠ pracuje již druhým rokem podle výše uvedeného školního programu, ale jeho plnění není účinně analyzováno a vyhodnocováno. Dokument Závěrečné hodnocení školního roku 2002/2003 neanalyzuje stav a úroveň výchovně vzdělávací činnosti, jedná se pouze o popis. Součástí školního programu je plán hospitační činnosti pro školní rok 2003/2004. Hospitační cíle jsou pojaty velmi široce, v záznamech nejsou uváděny závěry ani přijatá opatření v návaznosti

na uvedené záměry. Tím není dostatečně zajištěna zpětná vazba.

System kontrol plnění výchovně vzdělávacího programu je neúčinný.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je stanovena v dokumentu Organizace dne. Z hlediska psychohygienických zásad umožňuje pružně zajišťovat vyváženost spontánních a řízených činností, jsou dodržovány intervaly mezi stravováním i doba odpočinku.

Pravidla kooperace mezi rodiči a MŠ jsou určena ve Vnitřním řádu MŠ SLUNÍČKO a Školním řádu, což jsou podobné dokumenty. Podrobně informují především o povinnostech rodičů, omezeně o jejich právech.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků na jedné straně pozitivně ovlivňovala úroveň výchovně vzdělávacího procesu, na straně druhé nebyla u některých zárukou kvality v důsledku nedostatečné promyšlenosti vzdělávacích činností i pedagogických chyb.

Spontánní činnosti

Podnětnost prostředí ke spontánním činnostem měla v jednotlivých třídách různou úroveň. Ve všech třídách byly hračky, stavebnice i učební materiál umístěny většinou v regálech nebo kontejnerech a dětem volně dostupné. Otevřené uložení hraček působilo vkusným estetickým dojmem. V některých třídách měly děti možnost hrát si v námětových koutcích či v přirozených zákoutích a tyto dotvářet podle svého záměru a fantazie. Ve 2. patře byl prostor pro spontánní činnosti nápaditě rozšířen i o část chodby. Toto zákoutí poskytovalo pro hru dětí soukromí a současně dostatek místa pro spontánní pohybové aktivity. Někde naopak byla připravenost prostředí napomáhající rozvoji spontánních činností nízká. Nábytek nebyl účelně uspořádán vzhledem k potřebám dětí. Jeho nadbytek bránil vytvoření přirozených zákoutí pro hru.

Nabídku činností měly připravenou i učitelky. Jednalo se zpravidla o výtvarné a pracovní aktivity. Některé učitelky v nich dokázaly nenásilně propojit spontánní a záměrné učení, které bylo založeno na aktivní účasti dětí. U dalších učitelek nabídka představovala různé skládky a hry, pracovní listy, v nichž dítě individuálně plnilo určený didaktický úkol. Tato nabídka byla pro děti zajímavá pouze po určitou dobu, nebyla dále obohacována novými podněty a ztrácela brzy pro ně přitažlivost.

Učitelky do spontánních her zpravidla nevstupovaly. Měly o dětech přehled, ale věnovaly se nabízeným aktivitám (výtvarným a pracovním), které vyžadovaly jejich přítomnost a podstatně méně sledovaly kvalitu her. Zvláště v jedné třídě absentoval podporující přístup učitelky. Děti bezúčelně přecházely po třídě, jejich hry postrádaly smysl, nevedly k jejich aktivnímu, ani k emočnímu zapojení.

Ve třídách bylo vytvořeno příjemné prostředí, v některých klidné, rušnější tam, kde mělo charakter pracovních dílen. Děti mezi sebou živě komunikovaly, sdělovaly si zážitky nebo v rámci role rozvíjely svůj příběh. Ukončení her bylo nenásilné, individuální, pouze v jedné třídě bylo na důrazný pokyn učitelky. Hodnocení dětí bylo pozitivní, v některých momentech více zaměřené na výsledky činností než jejich průběh.

Průběh spontánních činností byl velmi dobrý, pouze v jedné třídě dobrý. Celkově byl průběh spontánních činností velmi dobrý.

Řízené činnosti

Učitelky se na výchovně vzdělávací práci připravují. Zpracovávají třídní vzdělávací programy. Vzhledem k absenci pravidel pro jejich zpracování vykazují v jednotlivých třídách různou míru promyšlenosti a kompaktnosti. Hlavní měsíční téma je rozvedeno do týdenních vzdělávacích programů (dále třídní program) a jednotlivých činností. U třídních programů však chybí konkrétní vzdělávací záměr. Pro děti integrované a s ODŠ jsou zpracovány individuální výchovně vzdělávací plány. Jejich vypovídající hodnota je však nízká, neboť nejsou průběžně vyhodnocovány dosažené výsledky a pokrok dětí.

Při řízených činnostech byly využity různé formy organizace. Výtvarné a pracovní činnosti probíhaly v menších skupinách či individuálně, ostatní činnosti byly realizovány převážně s celou skupinou. Vytvářely souvislý řízený vzdělávací blok tělovýchovných, poznávacích, jazykových, matematických činností, do něhož byly vřazovány i další dílčí aktivity hudebně pohybové a literární. Motivace vycházela ve všech třídách z tématu právě probíhajícího třídního programu, ale lišila se formami a nápaditostí. Od verbálního odkazu na probírané téma či pouhého sdělení následující činnosti bylo mnohem více aktivizující využívání hádanek, písni, momentů překvapení aj.

Požadavky učitelek byly zřetelně diferencovány dle schopností dětí při pracovních a výtvarných činnostech. Starší děti pracovaly zcela samostatně, mladším byla poskytována pomoc a rada. Pracovaly se zájmem, docházelo zde ke spontánnímu sdělování svých prožitků. Pochvala a průběžné hodnocení výkonů a jejich úsilí děti aktivizovala. Naopak neadresné hodnocení, navíc po delším časovém sledu, se minulo účinkem. Při některých činnostech stimulace a hodnocení dětí zcela chyběly. Dalším aktivizačním prvkem bylo použití hrových forem opakování poznatků spojených s přímým pozorováním, manipulací či pantomimou. Na již získané poznatky učitelky navazovaly při vyvozování nového učiva. V jiné třídě naopak docházelo při stejné činnosti převážně k jednosměrnému verbálnímu předávání sumy poznatků. Rovněž kladené otázky nebyly vždy přiměřené schopnostem dětí, nestimulovaly je k souvislejšímu projevu (jednoslovné odpovědi). Řízené činnosti při pobytu venku (2x turistická vycházka spojená s poznáním) měly vyšší kvalitu. Děti získávaly zkušenosti prostřednictvím vlastního objevování, přímého pozorování a ověřování.

Komunikace mezi učitelkou a dětmi nebyla vždy vyrovnaná, v některých řízených činnostech převažoval slovní projev učitelky. Ve dvou třídách byl zaznamenán hlasitější projev učitelek, kterým děti překřikovaly. Pohybová cvičení byla součástí dopoledního vzdělávacího bloku, ale zdravotní cvičení nebyla zařazena v žádné třídě. Byla nahrazována relaxačními a hudebně pohybovými hrami, které nepřinášely vždy osvěžení a odpočinek. V některých momentech nepřiměřená délka jejich trvání dokonce děti unavovala a projevovala se jejich nezájmem.

Průběh řízených činností se pohyboval v hodnotící škále velmi dobrý až ještě vyhovující. Celkově byl průběh řízených činností dobrý.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Pro rozvoj samostatnosti dětí byly v MŠ vytvořeny podmínky jen částečně. Ve výchovně vzdělávacích činnostech nacházely sebeuplatnění, méně výrazně to dovoľovala organizace stolování ve školní jídelně. Prostor zde byl velmi stísněný a sebeobslužné činnosti za děti často přebíraly učitelky, což omezovalo rozvoj jejich sebeobslužných návyků. Stejně tak pravidla zacházení s hračkami, především jejich úklid nebyl všude cílevědomě pěstován.

Řečové dovednosti dětí byly individuální, odpovídaly věkovým a vývojovým zvláštnostem. Komunikační dovednosti byly rozvíjeny v průběhu celého dne. Lepší výsledky byly docilovány při spontánních činnostech, kdy byl slovní projev dětí myšlenkově bohatší, souvislý a samostatný. S učitelkou komunikovaly bez zábran, avšak při řízených aktivitách se

v některých případech z jejich projevu vytrácela spontaneita. V dílčích případech se děti navzájem nerespektovaly, narušovaly projev druhého, nenechaly ho dokončit myšlenku.

V MŠ byla věnována pozornost rozvoji jemné motoriky. Děti měly každodenně možnost prostřednictvím grafomotorických cvičení si uvolňovat ruku. Při pohybových aktivitách děti projevovaly dobrou pohybovou reakci na rytmus, při turistických vycházkách zase fyzickou zdatnost, obratnost a vytrvalost.

Děti prokázaly, že mají široký okruh poznatků a zkušeností ze společenského i přírodního prostředí, osvojily si návyky o jeho péči a ochranu. Měly možnost seznamovat se s různými výtvarnými technikami a materiály. Ve výtvarných a pracovních činnostech děti zvládaly základní technické dovednosti. Dokázaly pracovat s plochou, vyjadřovat fantazijní představy. Předvedly, že znají množství říkadel a hudebně pohybových her.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací činnosti byly velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina Mateřská škola SLUNÍČKO, Žamberk, okr. Ústí nad Orlicí a Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru školství, mládeže a sportu v Pardubicích o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vykazují v uvedených údajích soulad.

Podkladem k tvorbě školního vzdělávacího programu MŠ se stal stejnojmenný modelový projekt pro podporu zdraví v mateřských školách „Zdravá mateřská škola“ (ZMŠ), Ministerstvo zdravotnictví ČR 1994, čj. 81/196. MŠ není oficiálně přihlášena do sítě ZMŠ.

Stravování dětí MŠ zajišťuje Školní jídelna Žamberk.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Mateřské školy SLUNÍČKO, Žamberk, okr. Ústí nad Orlicí ze dne 22. října 2002
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru školství, mládeže a sportu v Pardubicích o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 24. ledna 2003, čj. KrÚ 7257/2002 OŠMS
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 k 30. září 2003
4. Dohoda - stanovení počtu dětí v jednotlivých třídách MŠ ze dne 2. září 2002
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků MŠ
6. Přihlášky k zápisu do mateřské školy - všech dětí
7. Rozhodnutí o zařazení do mateřské školy - všech dětí
8. Jmenné seznamy dětí podle tříd - školní rok 2003/2004
9. Evidenční listy dětí ve školním roce 2003/2004
10. Přehled docházky - září 2003, květen 2004
11. Dokumentace dětí se zdravotním postižením - školní rok 2003/2004
12. Individuální výchovně vzdělávací plány pro děti s OŠD - školní rok 2003/2004
13. Školní vzdělávací program „Zdravá mateřská škola“
14. Třídní vzdělávací programy - všech tříd, květen 2004
15. Přehled výchovné práce ve školním roce 2003/2004 - všech tříd
16. Organizační řád MŠ ze dne 1. ledna 2003

17. Organizační řád školy ze dne 1. ledna 2003
18. Vnitřní řád MŠ SLUNÍČKO ze dne 1. června 2002
19. Vnitřní řád MŠ pro pedagogické pracovníky - ze dne 1. ledna 2003
20. Vnitřní řád MŠ pro provozní pracovníky - ze dne 1. ledna 2003
21. Provozní řád školy - školní rok 2003/2004
22. Školní řád ze dne 1. června 2002
23. Organizace dne v MŠ - školní rok 2003/2004
24. Zápisy z pedagogických porad - školní rok 2002/2003, 2003/2004
25. Závěrečné hodnocení školního roku 2002/2003
26. Plán dalšího vzdělávání - II. pololetí školního roku 2003/2004
27. Plán kontrolní činnosti - školní rok 2003/2004
28. Záznamy z hospitací - školní rok 2003/2004
29. Pracovní doba zaměstnanců MŠ - školní rok 2003/2004
30. Kritéria osobního hodnocení - školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky z hlediska kvalifikovanosti jsou velmi dobré. Vedení školy podporuje další vzdělávání. Pedagogické pracovníce se účastní různých vzdělávacích akcí. Méně výrazná je u některých aplikace nových poznatků a trendů do výchovně vzdělávacího procesu. Rezervy jsou současně i v systému odborného řízení školy, především v jeho funkčnosti a výraznější efektivitě.

Materiálně technickému zázemí školy je věnována stálá pozornost. Ředitelka promyšleně a pružně reaguje na potřebu materiálového zabezpečení školy. Jeho kvalitní úroveň vytváří velmi dobré podmínky pro výchovně vzdělávací práci.

Výchovně vzdělávací proces měl v jednotlivých třídách rozdílnou úroveň. Při spontánních i řízených činnostech byla rozvíjena osobnost dítěte, rozšiřovány jejich poznatky a zkušenosti. Vyšší kvalita byla zaznamenána ve spontánních činnostech, kde možnost seberealizace dětí byla výraznější. Průběh řízených činností byl negativně ovlivňován především nedostatečně promyšlenou organizací, částečně i nevhodnou volbou metod omezující vlastní aktivitu dětí a jejich emocionální prožitek v procesu učení.

Složení inspekčního týmu

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jaroslava Břízová	Jaroslava Břízová, v. r.
Členové týmu	Marcela Pechancová Miluše Jasanská Ing. Helena Koudelková	Marcela Pechancová, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 10. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Ludmila Burešová	Burešová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-01	J5-1030/04-1006
Zřizovatel	2004-07-01	J5-1030/04-1006

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.